

نقش شرکتهای تعاونی در توسعه و بهره‌وری اقتصاد مقاومتی (اقتصاد ملی)

بهزاد غفاری بنام - دانشجوی دکتری علوم سیاسی
پریسا رشیدی - کارشناس ارشد جامعه‌شناسی
کمال واحدی - کارشناس ارشد مدیریت بازرگانی

چکیده:

در سالهای اخیر در پی تشدید تحریم‌های اقتصادی بین‌المللی علیه ایران و وابستگی ساختاری اقتصاد کشور به درآمدهای حاصل از صادرات نفت به عنوان عاملی تعیین‌کننده در نوسانات اقتصادی ظاهر شده است. این شرایط بحرانی، زمینه‌ساز ورود و تکامل مفهوم «اقتصاد مقاومتی» Resistance economy به ادبیات اقتصادی ایران شده است. مفهومی که شاخص‌های کلیدی آن را می‌توان (تاب‌آوری) در برابر فشارها و «کاهش آسیب‌پذیری» در برابر شوک‌های خارجی دانست. اقتصاد مقاومتی به عنوان راهبرد اصلی اقتصادی الزاماتی دارد که مردمی کردن اقتصاد و کاهش وابستگی به نفت از مهم‌ترین آنها در بلندمدت می‌باشد. ماهیت اقتصاد تعاونی به گونه‌ای است که با تکیه بر سرمایه انسانی و سرمایه اجتماعی و تأمین سرمایه مالی از پس اندازه‌های خرد، به تحقق الزامات اقتصاد مقاومتی از طریق اهرم‌های مقاوم ساز خود یعنی فعالیت

اقتصادی و ارزش آفرینی در بعد خرد و کلان، کارآفرینی و توزیع عادلانه درآمد و ثروت کمک شایانی می کند. اگرچه براساس سیاست های کلی اصل ۴۴، بخش تعاون می بایست به سهمی ۲۵ درصدی از اقتصاد ملی دست می یافت، اما متأسفانه شواهد نشان می دهد که سهم این بخش اختلاف قابل توجهی با هدف تعیین شده دارد. علت این مسئله ریشه در ضعف های ساختاری و نیز محقق نشدن مزایا و مشوق های قانونی مندرج در اجرای قوانین می باشد. بر این اساس، سعی گردیده است به عنوان هدف پژوهش ابتدا به مفهوم اقتصاد مقاومتی پرداخته شود و سپس با مطالعه ابعاد اقتصاد بخش تعاون، انطباق کارکردهای این بخش با الزامات اقتصاد مقاومتی بررسی و در قالب یک مدل مفهومی نشان داده می شود.

واژگان کلیدی: شرک تعاونی - اقتصاد مقاومتی - مشارکت مردمی

شرکت تعاونی:

شرکتی است از مجموع اشخاص حقیقی و حقوقی که به منظور رفع نیازمندی های مشترک و بهبود وضع اقتصادی و اجتماعی اعضا از طریق خودیاری و کمک متقابل و همکاری آنان موافق اصولی که در قانون مطرح است تشکیل می شود تعداد اعضای شرکت تعاونی نباید از ۷ نفر کمتر باشد. به موجب ماده ۱۷ قانون تجارت جمهوری اسلامی ایران، شرکتی می باشد که تمام یا حداقل ۵۱٪ سرمایه آن به وسیله اعضا در اختیار شرکت تعاونی قرار گیرد و وزارتخانه ها، سازمان ها، شرکت های دولتی و وابسته به دولت و تحت پوشش دولت، بانک ها، شهرداری ها، شوراهای اسلامی کشوری، بنیاد مستضعفان و سایر نهادهای عمومی می توانند جهت اجرای بند ۲ اصل ۴۳ از راه وام بدون بهره یا هر راه مشروع دیگر از قبیل مشارکت، مضاربه، مزارعه،

مساقات، اجاره، اجاره به شرط تملیک، بیع شرط، فروش اقساطی و صلح، اقدام به کمک در تأمین یا افزایش سرمایه شرکت های تعاونی نمایند و مطابق ماده ۲۹ قانون بخش تعاون، شرکت های تعاونی دارای مجمع عمومی، هیئت مدیره و هیئت بازرسی می باشند در شرکت های تعاونی هر فرد فارغ از میزان سرمایه، تنها یک حق رای دارد.

هفت اصل تعاونی راچدیل، آن گونه که توسط اتحادیه بین المللی تعاون (ICA) در سال ۱۹۹۵ اتخاذ شد نشان می دهد که یک تعاونی واقعی دارای مشخصات ذیل می باشد

- ۱- فراهم کردن امکان عضویت آزاد
- ۲- حاکمیت (تعاونی) بر مبنای مشارکت دموکراتیک اعضا
- ۳- فعالیت بر مبنای سرمایه گذاری مساوی و عادلانه اعضا

۴- دورماندن از دخالت دولت ها یا هر قدرت بیرونی دیگر (نظیر شرکتهای خصوصی)

۵- آموزش دادن اعضا و جامعه خود درباره ماهیت اصول، ارزش ها، و منافع تعاونی ها

- ۶- تشویق همکاری میان تعاونی ها
- ۷- حفاظت از محیط زیست و مشارکت در توسعه پایدار جامعه

شش اصل اول در اصل همان اصول اولیه راچدیل هستند. اصل هفتم صرفاً مسئولیت تعاونی در قبال جامعه را بسط می دهد و اتحادیه بین المللی تعاون (ICA) این هفت اصل را قویاً برای کلیه تعاونی ها سرتاسر جهان توصیه می نماید. (۷)

اقتصاد مقاومتی: (Resistance economy)

بنا به تعریف برخی از اقتصاد دانان از اقتصاد مقاومتی، این نوع اقتصاد معمولاً در رویارویی و تقابل با اقتصاد وابسته و مصرف کننده یک کشور قرار می گیرد که منفعل نیست و در مقابل اهداف اقتصادی سلطه، ایستادگی نموده و سعی

-مدیریت منابع ارزی

-مدیریت مصرف

تحقق اقتصاد مقاومتی مستلزم فراهم شدن مجموعه‌ای از الزامات و پیش‌شرط‌های اساسی است. این الزامات، بسترهای ضروری برای اجرای موفق این الگو و تضمین پایداری آن را تشکیل می‌دهند.

مشارکت مردمی : People's participation

در بنگاه‌های اقتصادی مشارکت به مفهوم کوشش دسته جمعی و همکاری تمام افراد برای دستیابی به اهداف و منافع مشترک است. به این معنی که در مدیریت مشارکتی در تصمیم‌گیری‌ها و روند برنامه‌ریزی دخالت داده می‌شوند و به همان نسبت از فواید و دستاوردهای ناشی از مشارکت برخوردار خواهند بود. (۳)

مشارکت مردم در همه عرصه‌ها به ویژه اقتصاد آنها در شرایط فشارها و تحریم اقتصادی یکی از اصول اقتصاد موفق کشور می‌باشد بنابراین مردمی کردن اقتصاد پایه و ستون اصلی در رسیدن به اهداف عالی اقتصاد در جامعه می‌باشد. (۴)

نکته : مردمی سازی اقتصاد، ارتقاء مقاومت اقتصادی در برابر تحریم و فشارهای اقتصادی می‌باشد. اقتصاد زمانی واجد توان پایداری و مقاومت فوق‌العاده می‌گردد که محوریت آن مردم باشند.

تعاریف و برداشتهای متعددی از مفهوم مشارکت مردمی مطرح شده است که در همه آنها اصول و مبانی مشترکی یافت می‌شود. در این پژوهش چون بیشتر بر نقش شرکتهای تعاونی تاکید شده است سعی داریم مفهوم مشارکت مردمی

در تغییر ساختارهای اقتصادی موجود و بومی سازی آن بر اساس جهان بینی و اهداف دارد. برای تداوم این نوع اقتصاد، باید هرچه بیشتر به سمت محدود کردن استفاده از منابع نفتی و رهایی از اتکای اقتصاد کشور به این منابع حرکت کرد، اقتصادی بر پایه رویکردی انعطاف‌پذیر، فرصت‌ساز، مولد، درون‌زا، پیشرو و برون‌گرا می‌باشد که در شرایط بحرانی و خاص جامعه (تحریم و فشار اقتصادی) هدف آن کاهش آسیب‌پذیری و حفظ روند رشد در شرایط دشوار یا بحرانی می‌باشد. اقتصاد مقاومتی بر تاب‌آوری، پایداری و تخصیص بهینه منابع تمرکز دارد و به دنبال مقاوم‌سازی، آسیب‌زدایی و اصلاح ساختارها و نهادهای ناکارآمد اقتصادی است. و بر پنج رکن اساسی استوار است که مجموعاً چارچوبی جامع برای تحقق اهداف اقتصادی کشور را مشخص می‌کنند.

یکی از کارکردهای اقتصاد مقاومتی، مقابله با شوک‌های وارد شده بر اقتصاد است. انعطاف‌پذیری اقتصادی این طرح باعث می‌شود در شرایط بحرانی، توانایی عبور از بحران را داشته باشد و به عنوان یک برنامه بلندمدت اقتصادی، می‌تواند زیرساخت‌های اقتصادی کشور را متحول سازد این نظام اقتصادی به معنی نیرومند کردن اقتصاد مقاومتی یک نظام اقتصادی است که هماهنگ با سیاستهای کلان کشور برای مقاومت در برابر اقدامات تحریمی و فشارهای اقتصادی بین‌المللی شکل می‌گیرد تا بتواند در برابر ضربات اقتصادی مقاومت کرده و مسیر توسعه و پیشرفت را طی نماید و روند رو به رشد و همه جانبه خود را در ابعاد ملی، منطقه‌ای و جهانی حفظ کند این نظام اقتصادی نظامی فعال و پویا هست نه منفعل و بسته (۱)

ارکان جامع اقتصاد مقاومتی :

-مقاوم بودن اقتصاد

-استفاده از همه ظرفیتهای دولتی و مردمی

-حمایت از تولید ملی

با در نظر گرفتن این مهم، بنیان های خود را بر اقتصاد مردم نهاد استوار نموده و توجه خویش را به اقتصاد مشارکتی معطوف کرده است. گسترش تعاون در جهت تحقق اصل مردم محوری نیازمند وجود یک عزم راسخ ملی و ایجاد تمهیدات حقوقی و قانونی لازم برای هموار کردن راه و رفع موانع این مسیر است.

در این میان نقش برجسته تعاونی ها از طریق ایجاد فرصت برای حضور مردم و در سایه رونق و توسعه تعاونی ها می توان خلاقیت ها و استعدادها را در ارایه اقتصاد پویا شکوفا کرد و نیروهای فعال و کارآمد فاقد ابزار کار و سرمایه را در مسیر سالم و سازنده قرار داد (۶)

نقش شرکت های تعاونی در سرمایه گذاری:

یکی از اشکال مشارکت مردم در حوزه اقتصاد، نقش آفرینی در عرصه تعاونی ها است. تعاونی ها در اقتصاد نقش های مهمی ایفا می کنند. خروجی این نقش پذیری نیز بهبود اشتغال، کارآفرینی و رشد در تولید اقتصادی است، از همین رو می توان به مشارکت پذیری تعاونی ها اشاره داشت. میزان سرمایه گذاری در کشورهای در حال توسعه و به خصوص ایران بسیار کم است، از این رو سرمایه گذاری هم اگر صورت گیرد، اغلب صرف فعالیت های غیراقتصادی می شود. شرکت های تعاونی با ایجاد زمینه ای مناسب به کشور در راستای دستیابی به درآمدها و سرمایه گذاری های افراد در جهت ذخیره درآمدهای مازاد بر مصرف تشویق و ترغیب می کنند. شرکت های تعاونی با استفاده از وجوه اندک جهت پس انداز در یک صندوق، با انجام عملیات بانکی و دریافت اعتبار و تسهیلات از بانک ها به تولید و رشد اقتصادی کمک می کنند.

بنا به پژوهش های صورت گرفته، یکی از مهم ترین مشکلات تولیدکنندگان، تأمین مالی است، از این رو نهادهای مالی ایجاد شده است تا جمع آوری منابع خرد از

را از دیدگاه تعاونی بیان نماییم. شاید بتوان گفت مشارکت به عنوان بخشی از وجوه تمایز تعاونیها با سایر شرکتها می باشد. همچنین مشارکت به عنوان وسیله ای برای دفاع از ارزشهای اعضا و رفع نیازهای آنان تلقی می گردد منظور از مشارکت مردمی در اینجا دخالت دادن افراد در تصمیم گیری است و به منظور تحقق کامل مشارکت مردمی در فعالیتهای تعاونی ضروری است اعضای تعاونیها برای مشارکت آمادگی داشته باشند و متقابلاً تعاونیها برای پذیرش مسئولیتهای ناشی از مشارکت آماده باشند. (۳) بدون شک توسعه اقتصادی در جامعه مستلزم مشارکت مردم می باشد از دیگر سو، تحقق اقتصاد مقاومتی صرفاً با مشارکت مردمی امکانپذیر است و لاغیر.

نکته : ساختارهای مشارکتی تعاونی ها برای اعضا جنبه حیاتی دارد. زیرا به یاری آن می توان سازمانهایی مسئول و موفق برای برآورده ساختن نیازها و تحقق بخشیدن به اهداف تعاونی ایجاد گردید.

بیان / شرح مساله :

یکی از مفاهیم اصلی اقتصاد مقاومتی از دیدگاه اساتید بزرگ اقتصاد این است که دارای اقتصادی باشیم که بتوانیم روند حرکت کشور را با حفظ اصول مبنایی در سیاست خارجی تسریع و تسهیل کنیم. اقتصاد مقاومتی ساختاری مردم محور دارد افزون بر این مطابق قانون اساسی، بهره گیری از مشارکت اقتصادی مردم و ایجاد زمینه های آن، از جمله وظایف دولت است. قانون اساسی در این راستا با بیان «مشارکت عامه مردم در تعیین سرنوشت سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی خویش» بر این موضوع تاکید نموده است. سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی نیز

نقش تعاون در بهبود بهره وری اقتصاد مقاومتی:

در این پژوهش ما سعی داریم بر مقوله نقش آفرینی شرکتهای تعاونی و ظرفیتهای دولتی و مردمی این بخش بر اقتصاد مقاومتی بپردازیم. یکی از مهم‌ترین الزامات اقتصاد مقاومتی، مردمی کردن ساختار اقتصادی و واگذاری نقش فعال به مردم در اداره اقتصاد کشوری باشد اجرای دقیق سیاست‌های اصل چهل و چهار قانون اساسی می‌تواند نقطه عطفی در این مسیر باشد. فعال‌سازی بخش خصوصی، اصلاح نظام بانکی، تسهیل قوانین و ایجاد مشوق‌های اقتصادی از مهم‌ترین گام‌ها برای توانمندسازی مردم به شمار می‌رود اقتصاد مقاومتی در ایران به عنوان یک الگوی بومی و علمی برای تقویت اقتصاد و کاهش وابستگی به نفت شکل گرفت. هدف آن ایجاد سیستمی مستحکم، مقاوم در برابر فشارها و تهدیدهای خارجی و تضمین رشد و شکوفایی کشور حتی در شرایط تحریم است. اصول تاب‌آوری و پایداری اقتصادی در تخصیص منابع محدود، در این میان نقش شرکتهای تعاونی در توانمندسازی و استفاده از پتانسیل‌های نامحدود اقتصادی در زمینه کشاورزی، صنعت، خدمات و تجارت نمی‌توان نادیده گرفت. ایجاد فرصت‌های شغلی، افزایش تولید و توزیع عادلانه درآمد و توجه به این‌که کاهش وابستگی به نفت از الزامات اساسی اقتصاد مقاومتی هستند. حمایت از شرکتهای تعاونی در تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی نقشه راهبردی جامع برای توانمندسازی تولید داخلی، مدیریت مصرف و اصلاح نظام مالی ارائه می‌دهند.

پیشنهاد راهکارهای تقنینی، نظارتی:

دولت موظف است برای تحقق اهداف مندرج در اصول ۴۳ و ۴۴ قانون اساسی و افزایش سهم بخش تعاون در اقتصاد ملی، با رعایت ضرورت‌ها و در قالب برنامه رشد و توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور، شرایط و امکانات لازم را برای گسترش کمی و کیفی تعاونی‌ها، به گونه‌ای که این

مردم و استفاده از آن‌ها در راستای فعالیتهای تولیدی را اجرایی کند. در همین جهت، صندوق‌های اعتباری تعاونی نقش مؤثری در هدایت تولیدکنندگان و مردم در راستای حرکت به سمت فعالیتهای تولیدی دارد. برای مثال، تأمین انرژی بنگاه‌های تولیدی به یکی از مهم‌ترین نگرانی‌های بخش تولید در کشور تبدیل شد. در همین راستا، تلاش‌هایی جهت سرمایه‌گذاری آحاد مردم در قالب تعاونی برای ایجاد نیروگاه‌های کوچک و متوسط صورت گرفته است.

شاید بتوان گفت یکی از دلایل عدم رغبت افراد به مشارکت در شرکتهای تعاونی، فردگرایی و عدم باور موفقیت آمیز فعالیتهای اجتماعی (در حوزه تعاون) در کشور می‌باشد اما موضوعی که بسیار در این مسئله حائز اهمیت است، این است که تعاون و ایجاد شرکتهای تعاونی موجب رشد اقتصادی می‌شود، این در حالی است که این باورها باعث شده است مردم برای سرمایه‌گذاری به سمت تعاونی‌ها میل نکنند و در جاهای دیگری سرمایه‌گذاری داشته باشند. این امر موجب می‌شود تعاونی‌ها از دور و چرخه اقتصادی کشور خارج شوند. یکی از این تأثیرات نبود اعتقاد به فعالیت در این حوزه، بی‌تمایلی سرمایه‌گذار به مشارکت جدی در این زمینه است. این موضوع حداقل به دو عامل فردگرایی در فرهنگ و ناآشنایی با مزایای تعاونی برمی‌گردد. در نهایت، تغییر در باورها و افزایش آگاهی درباره مزایای فعالیتهای تعاونی و نقش آن‌ها در توسعه اقتصادی، می‌تواند به جذب بیشتر سرمایه‌گذاران و ارتقای وضعیت شرکتهای تعاونی در ایران در شرایط بحرانی ناشی از فشار و تحریم‌های اقتصادی کمک کند. همچنین یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های کشور در شرایط اقتصاد مقاومتی و فشارهای بین‌المللی، بیکاری‌های آشکار و پنهان بالای موجود می‌باشد خوشبختانه شرکتهای تعاونی در این زمینه با برنامه ریزی و حمایت دولت می‌توانند تاثیر مثبتی در کاهش نرخ بیکار در جامعه داشته باشند.

قانون دولت نسبت به بخش تعاون مکلف شده است تخفیف سهم بیمه کارفرمادر تعاونی هاست که می‌تواند در اشتغال بخش تعاون نقش مثبت داشته باشد. این بخش از قانون نیز عملکردی نزدیک به صفر داشته چرا که دولت منابع لازم برای این تخفیف را برای سازمان تامین اجتماعی فراهم نکرده است سایر حمایت های این قانون از بخش تعاون نیز به دلیل عدم تحقق منابع مالی فاصله زیادی با وضع مطلوب دارد. پیشنهادهایی که قابلیت اجرایی در این مینه بتواند داشته باشند به شرح ذیل می باشد. وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، وزارت جهاد کشاورزی، سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت اقتصاد و دارایی موظفند سیاستگذاری‌ها و تخصیص بودجه بصورت سالیانه مرتبط با بخش تعاون را منطبق بر سند توسعه بخش تعاون انجام دهند. همچنین افزایش سالیانه سرمایه بانک توسعه تعاون و صندوق ضمانت سرمایه گذاری تعاون در جهت ارتقای سهم آنها در رشد بخش تعاون از محل یک سوم از سهم بخش تعاون از منابع اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی در قالب بودجه های سنواتی به منظور اعطای تسهیلات بانکی تخصیص یابد.

همچنین پیشنهاد می گردد در جهت بهبود وضعیت اقتصادی دولت نسبت به افزایش آگاهی و آموزش (آموزش و ترویج فرهنگ تعاون)، حمایت‌های مالی (بهبود قوانین و تسهیلات) و تشویق به مشارکت عمومی (تشویق به سرمایه‌گذاری) اشاره نمود. در نهایت برای بهره‌برداری کامل از ظرفیت تعاونی‌ها در ایران، تغییر باورها، بهبود حمایت‌های قانونی و افزایش آگاهی اقتصادی از محل مزایای این امر ضروری می باشد این اقدامات می‌توانند به تقویت نقش تعاونی‌ها در بهبود وضعیت اقتصادی کشور کمک کنند. بررسی تاثیر بهبود اقتصاد در بخش شرکتهای تعاونی و شاخص تاب‌آوری و آسیب‌پذیری این بخش بر اقتصاد مقاومتی نسبت به سایر بخشهای اقتصادی کشور بسیار حائز اهمیت می باشد. شرکت‌های تعاونی در ایران با چالش‌ها و

بخش نقش موثری در رشد و توسعه اقتصادی ایفا نماید، فراهم آورد. بدین منظور دولت می‌تواند با استفاده از منافع بودجه ای در اختیار شرکت تعاونی قرار دهد؛ اموال منقول و غیر منقول و وسایل و امکانات لازم را به قیمت عادلانه به طور نقد و اقساط به شرکت های تعاونی بفروشد یا اجاره دهد یا به عقد اجاره به شرط تملیک اقدام کند؛ سهام شرکت ها و موسسات دولتی و وابسته به دولت و بانک ها و شرکت ها و موسسات مصادره و ملی شده را به تعاونی ها منتقل کند. بانک ها موظف اند برای سرمایه گذاری یا افزایش سرمایه شرکت های تعاونی یا تقویت آن ها تسهیلاتی به آنان اعطا کنند. بانک می‌تواند در قرارداد قید کند که سرمایه‌هایی که از محل وام و سایر تسهیلات اعطایی تامین می‌شود به عنوان ضمانت یا وثیقه و یا رهن در نزد بانک باشد یا در صورتی که شرکت تعاونی قادر به بازپرداخت وام نباشد، بانک مطالبات خود را از طریق فروش اموال شرکت تسویه کند؛ در خرید این گونه اموال، تعاونی‌های دیگر اولویت دارند. شرکت‌ها و موسسات دولتی و وابسته به دولت موظف‌اند در معاملات خود به تعاونی‌ها اولویت بدهند.

نقش دولت در حمایت از شرکت های تعاونی جهت دستیابی به توسعه اقتصاد مقاومتی در کشور :

کلان ترین قانون در بخش تعاون قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) ست که در سال ۱۳۸۶ تصویب شد و آخرین اصلاحات در سال ۱۳۹۷ اعمال گردید در این قانون چند بستر مهم برای نیل به اهداف تعاون در قانون اساسی عنوان شده است که مهمترین آنها در ماده ۲۹ اختصاص ۳۰ درصد از درآمد واگذاری به تعاونی‌های فراگیر ملی هست تعاونی‌هایی که ۷۰ درصد از آنها را سه دهک پایین جامعه تشکیل می‌دهند که در صورت اجرای درست و نظارت دقیق بر این بخش موجبات رشد اقتصادی کشور در شرایط فشارهای اقتصادی بین‌المللی و توانمند سازی تعاونی‌ها را فراهم می‌آورد. مورد دیگری که در ماده (۹) این

فرصت‌های متعددی روبه‌رو هستند که بر نقش آن‌ها در بهبود وضعیت اقتصادی تأثیر می‌گذارد. تعاونی‌ها نقاط قوت و ضعف زیادی دارند، حمایت دولت از این بخش نقش بسیار مؤثری در بهبود وضعیت تعاونی‌ها و در نهایت بهبود وضعیت اقتصادی کشور در شرایط بحرانی ناشی از فشار اقتصادی بین‌المللی می‌تواند داشته باشد.

نتیجه‌گیری:

تعاونی‌ها با افزایش اشتغال، تولید و رشد اقتصادی را با کمک تسهیلات و جمع‌آوری سرمایه شتاب داده‌اند. به منظور نیل به این هدف در بین اقشار مختلف جامعه و تقویت روحیه تعاون راه‌های متفاوتی وجود دارد. در این باره می‌توان به جذب سرمایه‌های راکد و سرگردان برای استفاده از طرح‌های عمرانی و اقتصادی و نیز پرداخت وام و تسهیلات با وصول آسان و با امتیازات ویژه به صاحبان مشاغل تولیدی، توزیع و خدماتی که باعث ایجاد اشتغال در جامعه و بالارفتن سطح تولید داخلی و افزایش درآمد ملی می‌شود، به عنوان راهکارهایی از این حوزه اشاره داشت.

تعاونی‌ها یکی از بخش‌های اقتصادی به شمار می‌روند که نسبت به سایر الگوهای اقتصادی دارای تاب‌آوری، انعطاف‌پذیری و قابلیت رقابت‌پذیری بالایی هستند. این بخش با استفاده از ابزارهای مشارکت و توسعه فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی، نقش مؤثری در تولید و اشتغال، افزایش سطح درآمد و رفاه مردم و بهبود شرایط کسب‌وکار ایفا می‌نمایند براساس آخرین آمار از مرکز آمار ایران نرخ مشارکت اقتصادی ۷ در زمستان ۱۴۰۴، ۳۹/۷ درصد می‌باشد همچنین نرخ رشد اقتصادی در ۹ ماهه سال ۱۴۰۴ به ۱/۰ درصد می‌باشد و نرخ بیکاری نیز در زمستان ۱۴۰۴ به ۷/۶ درصد رسیده است

(مرکز آمار ایران)

نرخ مشارکت اقتصادی	عبارت است از نسبت جمعیت فعال (شاغل و بیکار) ۱۵ ساله و بیش‌تر به جمعیت در سن کار، ۱۵ ساله و بیش‌تر، ضرب در ۱۰۰.	زمستان ۱۴۰۴	۳۹/۷ درصد
نرخ رشد اقتصادی	تغییر ارزش حقیقی تولید ناخالص داخلی در یک دوره زمانی مشخص نسبت به دوره زمانی قبل است	۹ ماهه ۱۴۰۴	۱/۰ درصد
نرخ بیکاری	نسبت جمعیت بیکار ۱۵ ساله و بیش‌تر به جمعیت فعال ۱۵ ساله و بیش‌تر، ضرب در ۱۰۰ است.	زمستان ۱۴۰۴	۷/۶ درصد

با توجه به مطالعه صورت پذیرفته به نظر می‌رسد اقتصاد مقاومتی مفهومی است که در پی مقاوم سازی، بحران زدایی و ترمیم ساختارها و نهادهای فرسوده و ناکارآمد موجود اقتصادی مطرح می‌شود، که قطعا باور و مشارکت همگانی و اعمال مدیریت‌های عقلایی و مدبرانه، پیش شرط و الزام چنین موضوعی است. اقتصاد مقاومتی کاهش وابستگی‌ها و تاکید روی مزیت‌های تولید داخل و تلاش برای خود اتکایی است. همچنین محدود سازی اقتصاد دولتی و آزاد سازی اقتصاد از پیامدهای

مهم اصل ۴۴ قانون اساسی است. اقتصاد مقاومتی فعال و پویا نیازمند برنامه ریزی استراتژیک و راهبردی، مبتنی بر مردمی کردن اقتصاد از طریق میدان دادن بیشتر به فعالان بخش خصوصی و رفع موانع و مشکلات این بخش می باشد. در این میان نقش شرکت های تعاونی به عنوان محرک اصلی رشد اقتصادی و کاهش تصدی دولت با حضور کارآمد آن در قلمرو حاکمیتی و ارتقاء ظرفیت و توانمندیها و پتانسیل بالای این بخش و امکان مشارکت مردم در فعالیتهای اقتصادی کشور و تجمیع سرمایه های خرد نقش بسیار سازنده ای در ارتقای شرایط بحرانی و فشارهای ناشی از تحریم های اقتصادی دارد که چارچوب اقتصاد مقاومتی را در کشور در بر می گیرد (۱۰). بنابراین توانمندسازی اعضای ارتقای بهره وری و توسعه و بهبود مدیریت تعاونیها ترویج فرهنگ تعاون و توسعه حیطه بخش تعاون به تمام عرصه های اقتصادی و تسهیل فرایند دستیابی تعاونیها به منابع و بازارها و تسهیل ارتباطات و توسعه پیوندهای مالی و فنی بین انواع تعاونیها در صورت نظارت دولت و حمایت از این بخش از نظام اقتصادی می تواند روشی مناسب در توسعه اقتصاد ملی کشور باشد.

منابع تحقیق:

- [۱] بابک دهقانپور، آزاده شفیعی، مهران محمدی (اقتصاد مقاومتی مطالعه مروری ابعاد و ویژگیها)-مجله کار و جامعه شماره ۱۸۶ آبان ۹۴
- [۲] نرگس شریفی، علی حسنوند (بررسی تاثیر شاخصهای اقتصاد مقاومتی بر رشد اقتصادی تاکید بر شاخصهای آسیب پذیری و تاب آوری مجله اقتصاد اسلامی زمستان ۱۴۰۴ شماره ۱۰۰)
- [۳] شیرین سیفی . (مشارکت محوری و نقش آن در فعالیت بنگاههای اقتصادی تعاونی) مجله ویکی روستا، بهمن ۹۶
- [۴] احمد یوسفی، مجتبی غفاری، (نقش مردم در اقتصاد مقاومتی با تاکید بر بیانات رهبر معظم انقلاب) مجله پژوهش های اقتصاد مقاومتی بهار ۹۵ شماره ۱
- [۵] معین قرابی تهرانی (تعاونیها چه نقشی در بهبود وضعیت اقتصادی دارند روزنامه جوان تاریخ انتشار ۲۶ شهریور ۱۴۰۳)
- [۶] دکتر حسین خنیفر (کتاب مدیریت تعاونی ها) دفتر آموزش و ترویج تحقیقات تعاونی انتشارات توسعه سبز
- [۷] ریچارد سی، ویلیام . جرج چنی (کتاب نهضت تعاون) ترجمه بابک لعل فام انتشارات تعاون گران ص ۵۵
- [۸] قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ با اقتباس از قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
- [۹] مرکز آمار ایران
- [۱۰] کتاب تعاون و توسعه بر مبنای اقتصادی دانایی محور انتشارات بینش آزادگان